

VALSTS SVĒTKI

B1

SKOLOTĀJA LAPAS

LEKSIKA un LASĪŠANA**1. uzdevums****1.1. Lasi Roberta Kalna sagatavoto informāciju skolas mājaslapai par patriotu nedēļas pasākumiem viņa skolā!****20.11. Skolas aktualitātes**Pagājušā nedēļa mūsu skolā

Tāpat kā citus gadus, arī šogad mūsu skolā no 11. novembra līdz 18. novembrim bija patriotu nedēļa.

Patriotu nedēļa sākās ar pasākumu 11. novembra rītā, kad 4. un 5. klašu skolēni gatavoja pie apģērba piespraužamas lentītes un rotājumus Latvijas karoga krāsās. Apģērba rotāšana ar lentītēm Latvijā ir tradīcija kopš 1988. gada 11. novembra, kad pirmo reizi pēc padomju laika notika Lāčplēša dienas atzīmēšana.

Vēl Lāčplēša dienā notika pasākums “Veiklākie un stiprākie”. Skolas sporta zālē pulcējās sportiskākie 7.–9. klases zēni. Notika skriešanas sacensības, kā arī zēni veica dažādus spēka vingrojumus.

Lāčplēša dienas noslēgumā visu klašu skolēni un skolotāji pulcējās pie skolas, lai dotos lāpu gājienā. Gājiens noslēdzās pie pieminekļa karavīriem, kas 1919. gadā cīnījās un atdeva dzīvību par pilsētas atbrīvošanu.

Patriotu nedēļas laikā skolā atklāja izstādi “Krāsainā Latvija”. Lai organizētu šo izstādi, gatavošanās notika jau septembrī un oktobrī – skolēni zīmējumos attēloja savus iespaidus, Latvijai raksturīgo. Skolēnu darbus izstādē var aplūkot līdz novembra beigām. Vēlāk tos nodos skolas muzejam.

16. novembrī skolā jau no paša rīta valdīja svētku noskaņojums. Svinīgais pasākums, kas bija veltīts Latvijas valsts proklamēšanas gadadienai, sākās ar kopīgu valsts himnas dziedāšanu. Skolas direktors savā uzrunā apsveica klātesošos. Viņš atgādināja, lai atceramies cilvēkus, kas palīdzēja izcīnīt mūsu valsts neatkarību. Svinīgā koncerta laikā skaisti skanēja skolas kora dziedātāju balsis. Viņi dziedāja populāras kara dziesmas un dziesmas par Latviju. Diriģents dažu senāku dziesmu tekstus skaidroja, lai klausītāji tos labāk izprastu.

Informāciju sagatavoja – Roberts Kalns (11. klase)

Atzīmē, vai apgalvojums atbilst tekstam vai neatbilst!

		Atbilst	Neatbilst
1.	Visu klašu skolēni 11. novembrī gatavoja dažādus valsts svētku rotājumus.		X
2.	Rotāt apģērbus ar sarkanbaltsarkanām lentītēm sāka jau pirmajā Lāčplēša dienā 1919. gadā.		X
3.	Lāčplēša dienā skolā notika sporta pasākumi.	X	
4.	Skolēni kopā ar skolotājiem 16. novembrī gāja lāpu gājienā.		X
5.	Skolēnu zīmējumus un fotogrāfijas par Latviju varēs apskatīt tikai patriotu nedēļā.		X
6.	Skolā notika pasākums saistībā ar Latvijas valsts pasludināšanu 1918. gada 18. novembrī.	X	

1.2. Atrodi 1. uzdevuma tekstā katram zemāk dotajam vārdam vai vārdu savienojumam līdzīgas nozīmes vārdu! Raksti virs svītras vārdu no teksta! Vārdi doti teksta secībā.

veidoja	gatavoja ^{1.}
dekorējumus	rotājumus ^{2.}
puiši	zēni ^{3.}
sanāca kopā	pulcējās ^{4.}
beigās	noslēgumā ^{5.}
ietu	dotos ^{6.}
atspoguļoja	attēloja ^{7.}
apskatīt	aplūkot ^{8.}
neaizmirstam	atceramies ^{9.}
brīnišķīgi	skaisti ^{10.}
labi zināmas	populāras ^{11.}

1.3. Atrodi tekstā lietvārdus, kas atbilst dotajiem darbības vārdiem! Pārveido tos vienskaitļa nominatīvā un ieraksti tabulā!

Ko darīt?	Kas?
rotāt	rotājums
atzīmēt	atzīmēšana
atbrīvot	atbrīvošana
gatavoties	gatavošanās
proklamēt	proklamēšana
dziedāt	dziedātājs, dziesma

1.4. Atrodi skaidrojumam atbilstošo vārdu un raksti pie skaidrojuma!

1. Oficiāli, svinīgi un atklāti paziņot sabiedrībai, piemēram, par valsts dibināšanu – **proklamēt**
2. Tāds, kas ir patstāvīgs, neatkarīgs un kuru citi neietekmē – **autonoms**
3. Strīdīga, neskaidra jautājuma apspriešana – **diskusija**
4. Politikas režīms, kurā vara pieder tautai; tauta ar pārstāvju palīdzību lemj valstij svarīgus jautājumus – **demokrātija**
5. Tāds, kas saistīts ar tautas materiālo (apģērbu, mājām, sadzīves priekšmetiem u. tml.) un garīgo (audzināšanu, ētiku, mitoloģiju, reliģiju, mākslu u. tml.) kultūru – **etnogrāfisks**

6. Dzimtenes, tautas mīlestība, uzticība savai dzimtenei, tautai; strādāšana dzimtenes un tautas labā – **patriotisms**

7. Skaidri formulēta darbības programma, kurā paustas vienotas prasības, uzskati (piemēram, kādai sabiedrības grupai, partijai) – **politiska platforma**

diskusija

politiska platforma

demokrātija

autonoms

etnogrāfisks

patriotisms

proklamēt

2. uzdevums

Lasi par svarīgākajiem notikumiem ceļā uz Latvijas dibināšanu! Blakus laika norādei raksti atbilstošā virsraksta numuru!

1917. gada marts

C

Vidzemes zemes Padomes konferencē pirmo reizi oficiālā rezolūcijā nolēma, ka Latvijas tautai, tāpat kā citām tautām, vajag tiesības pašai lemt par savu zemi un tai ir jābūt pašai savai valstij.

1917. gada aprīlis

F

Latgalieši demokrātiskā kongresā nobalso par apvienošanos ar Kurzemes un Vidzemes latviešiem.

1917. gada novembris

E

Oficiālā dokumentā deklarēja, ka Latvija, kuras sastāvā ir Kurzeme, Vidzeme un Latgale, ir autonoma valstsvienība.

1918. gada novembris

G

1918. gada 18. novembrī Rīgas pilsētas Otrajā teātrī, kuru šodien pazīstam kā Latvijas Nacionālo teātri, pasludināja Latvijas Republiku. Tā ir Latvijas dzimšanas diena – nozīmīgākie valsts svētki.

1918–1920

A

Neatkarības pasludināšana vēl nenozīmēja, ka neatkarība patiesi ir. Vācija un Padomju Krievija negribēja tik viegli atteikties no Latvijas. Jaunajai Latvijas armijai vajadzēja gandrīz divus gadus cīnīties par savu valsti.

1920. gads

B

Pēc Neatkarības cīņu beigām beidzot tauta varēja ievēlēt Satversmes sapulci – tā tolaik sauca parlamentu. Vēlēšanas notika 1920. gada 17. un 18. aprīlī. Pirmais Latvijas Republikas vēlētais parlaments – Satversmes sapulce – uz pirmo svinīgo sēdi sanāca 1920. gada 1. maijā. Par Satversmes sapulces prezidentu ievēlēja Jāni Čaksti, kurš pildīja arī Valsts prezidenta funkciju.

1921. gada janvāris

D

Latvijas valsti *de facto* jau atzina vairākas ārvalstis, taču bija svarīgi, lai Latviju citas valstis atzīst arī *de jure* – uz ilgu laiku un nemainīgi. Atzīšana *de jure* nozīmē formālu juridisku aktu par jaunas valsts pastāvēšanu. Vispirms Latvijas atzīšanu *de jure* aizstāvēja Francija un Itālija, un pēc Latvijas atzīšanas *de jure* pasludināšanas (26.01.) arī daudzas citas valstis.

- A Neatkarības karš
- B Pirmās Satversmes sapulces vēlēšanas
- C Latviešiem vajag savu valsti
- D Latvijas starptautiskā atzīšana
- E Deklarācija: Latvijai jābūt autonomai
- F Pirmais Latgolys kongress
- G Latvijas Republikas proklamēšana

VĀRDS

Rezolūcija – š. g. dokuments, kurā atspoguļo apspriedes, sanāksmes konferences u. tml. pasākuma lēmumu, secinājumu, atzinumu.

3. uzdevums

Lasi jautājumus un atbildes! Apvelc pareizās atbildes burtu! Ja nepieciešams, meklē atbildes internetā vai grāmatās.

Ducis jautājumu par Latviju

Ducis = 12 (skaita mērvienība)

1. Ko dziedāja Latvijas proklamēšanas svinīgajā sēdē 1918. gada 18. novembrī?

- A Latviešu tautasdziesmu "Pūt, vējiņi!"
- B Jāzepa Vītola dziesmu "Gaismas pils"
- C Kārļa Baumaņa dziesmu "Dievs, svētī Latviju!"

2. Kas Latvijas Republikā ir Satversme?

- A Valsts pamatlikums, ko sauc arī par konstitūciju
- B Tautas ievēlēto deputātu sapulce
- C Valsts parlamenta nosaukums Latvijā

3. Cik procenti iedzīvotāju piedalījās Latvijas Republikas Satversmes pirmajās vēlēšanās 1920. gadā?

- A 50%
- B 70%
- C 80%

4. Kurš bija Latvijas valsts pirmais prezidents?

- A Gustavs Zemgals
- B Kārlis Ulmanis
- C Jānis Čakste

5. Kurš bija Latvijas Republikas pirmais ārlietu ministrs, kas deva nozīmīgu ieguldījumu, lai Latviju *de jure* starptautiski atzītu?

- A Rainis
- B Oskars Kalpaks
- C Zigfrīds Anna Meierovics

6. Kurā oficiālajā, ar likumu noteiktajā, valsts simbolā ir attēlotas trīs zelta zvaigznes?

- A Brīvības pieminekļi
- B Valsts karogā
- C Valsts ģerbonī

7. Kurš ir Brīvības pieminekļa un Brāļu kapu memoriālā ansambļa autors?

- A Vilhelms Purvītis
- B Kārlis Zāle
- C Teodors Zaļkalns

8. Kurā periodā piešķīra Lāčplēša kara ordeni?

- A 1919.–1940.
- B 1920.–1928.
- C 1918.–1934.

9. Kur Rīgā kopš 1919. gada atrodas Latvijas Kara muzejs?

- A Rīgas pilī
- B Pulvertornī
- C Bijušajā Bruņniecības namā

10. Kurš literārais darbs attēlo tautas sāpes Pirmā pasaules kara laikā un vienlaikus iedvesmoja karavīrus cīņā par brīvību 1919. gadā?

- A Mārtiņa Zīverta luga "Vara"
- B Raiņa dramatiskā poēma "Daugava"
- C Edvarda Virzas dzejolis "Baigais gads"

11. Par ko ir grāmata "Četri diži zemgalieši" (2000)?

- A Par brīvības cīņtājiem Neatkarības karā
- B Par 13. gadsimta zemgaļu varoņiem, kas cīnījās par brīvību
- C Par Latvijas valsts prezidentiem

12. Kādi notikumi attēloti Aigara Graubas filmā "Rīgas sargi" (2007)?

- A 17. gadsimta notikumi, kad notiek cīņa, lai Rīgu neatdotu krievu un poļu karaspēkam
- B Notikumi 1919. gadā, kad notiek cīņas pret bermontiešiem
- C Cīņas par valsts galvaspilsētu 1940. gada jūnijā, kad Latvijā ienāk padomju karaspēks

Rezultāti un vērtējums

10–12 pareizas atbildes	
7–9 pareizas atbildes	
Vismaz 6 pareizas atbildes	
Mazāk nekā 6 pareizas atbildes	Turpini meklēt atbildes!

4. uzdevums

Lasi teiku un informāciju par Latviju!

Latvija – Dievzemīte

Reiz sensenos laikos Dievs dalīja zemes. Katrs nāca un prasīja, kādu zemi vien gribēja. Latvietis neatnāca nevienā no nedēļas dienām, bet ieradās pie Dieva svētdienā. Viņš noņēma cepuri un lūdza, lai Dieviņš arī viņam dod kādu zemes gabaliņu.

Dievs atbildēja:

– Man visas zemes izdalītas. Kāpēc nenāci nedēļas laikā, kad visiem dalīja. Kāpēc kavējies?

Latvietis mierīgi sacīja:

– Es visu nedēļu strādāju – zemi aru, zirgus un citus mājlopus kopu, bērnus auklēju, tāpēc tikai šodien varēju atnākt. Un šajā – septītajā nedēļas dienā – mēs parasti lūdzamies. Dievs, lūdzu, dod man zemi! Es priecāšos arī par mazu zemes gabaliņu.

Dievu tik ļoti aizkustināja latvieša teiktais, ka viņš smaidot teica:

– Labi... Gribēju sev paturēt kādu mazu, jauku zemes gabaliņu jūras krastā, kur ir daudz zaļu mežu, zilu ezeru un svētība zemē pie katra zāles stiebra. Tur es gribēju dzīvot savā Dieva zemītē... Bet nu došu to tev.

Tā latvietis tika pie savas Dieva zemītes. Un kopš tā laika Latviju dēvē par Dievzemīti.

Atzīmē (x) informāciju par Latviju, kas citādā formā ir minēta arī teikā!

- Latvijā meži klāj vairāk nekā 50% valsts teritorijas. Lielākā daļa (69%) ir skuju koku meži. No kokiem nacionālie Latvijas simboli ir ozols un liepa. Ozols ir vīrišķības, bet liepa – sievišķības simbols. Abi koki daudz apdziedāti latviešu tautasdziesmās.
- Latvijā ir salīdzinoši daudz ezeru. Visvairāk to ir Latgales (43%) un Vidzemes (36%) augstienēs. Zināms, ka ir ap 2256 ezeru, kas ir lielāki par 1 ha. Šie lielākie ezeri aizņem 1,5 % Latvijas teritorijas.
- Latviešu tautastērps attēlo tradīcijas un estētiskos ideālus, kas veidojās daudzos gadsimtos. Tāpat tautastērps atklāj dažādu laikmetu mākslas stilu un vēstures notikumu ietekmi.
- Latvija atrodas pie Baltijas jūras. Baltijas jūras krasta kopējais garums ir ap 8000 km. Baltijas jūras piekraste Latvijā ir ap 500 km.
- Pārtikas viela un ārstniecības līdzeklis latviešiem bija medus. Medus un vasks ilgi bija arī viena no svarīgākajām tirdzniecības precēm.
- Saimnieciskās dzīves pamats Latvijas teritorijā daudzus gadsimtus bija lauksaimniecība. Latvieši galvenokārt audzēja rudzus, miežus, auzas un kviešus. Lauku ļaudīm darbā palīdzēja mājlopi. Galvenais palīgs lauku darbos bija zirgs.

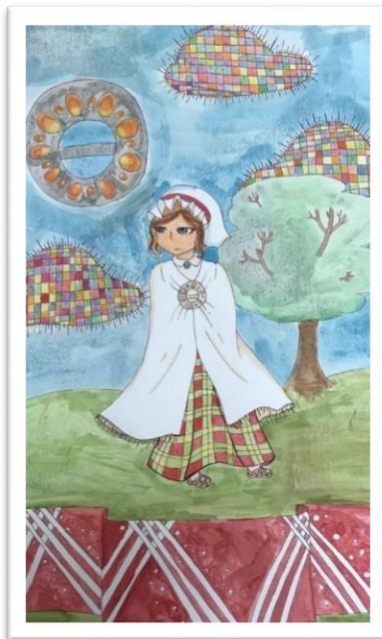
5. uzdevums

Par godu Latvijas proklamēšanas gadadienai notika bērnu zīmējumu konkurss "Mani Latvijas simboli". Skolēni attēloja to, kas, pēc viņu domām, raksturo Latviju! Aplūko zīmējumus un atrodi katram atbilstošas dzejas rindas!

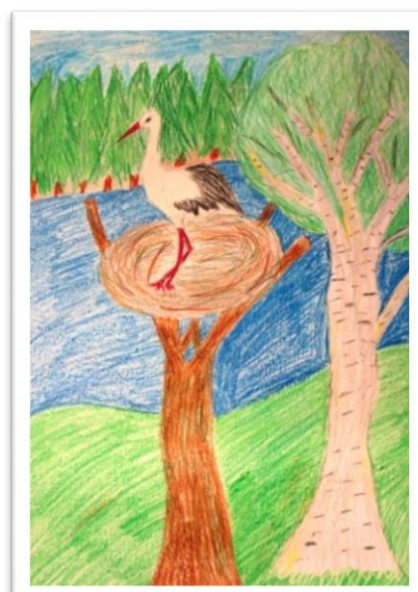
Mazie mākslinieki un lielie dzejnieki 😊

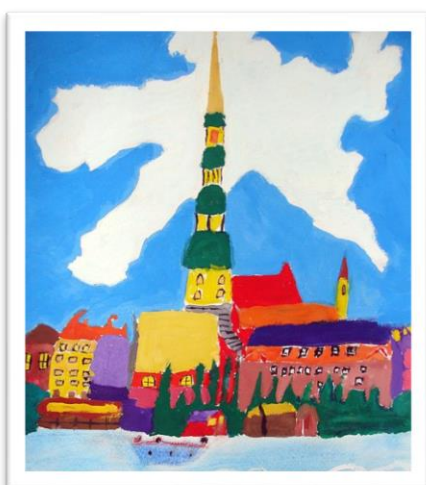
A

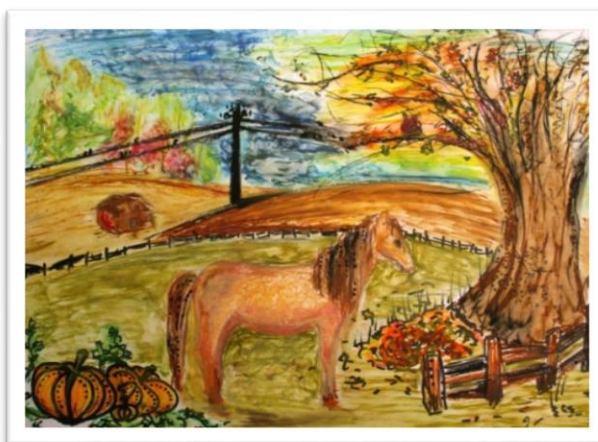
B

C

D

E

Šī zeme man dārga,
Jo citas zemes nav,
Jo nav arī citu debesu.
Var jau būt, ka kaut kur pa ēteru
Lidinās eņģeļi apzeltītiem spārnēm,
Var jau būt, ka kaut kur dod dzert nektāru
No grezniem traukiem, –
Man pietiek, ka uz Latvijas zemes
Eņģeļi ir pārvērtušies stārķos
Un nektāru ražo bites
No pāris hektāriem
Vizbulīšu.

C

(Roberts Mūks)

Nāk rudens apgleznot Latviju,
Bet nepūlies, necenties tā,
Man viņa ir visskaistākā,
Tik un tā.

(Māra Zālīte)

E

<p>Mūžu mūžos būs dziesma. Un mūžu mūžos alus smeķēs. Bet pāri – no dziesmu svētkiem, Nāk meitene baltās zeķēs.</p> <p>(Imants Ziedonis)</p> <p>B</p>	<p>Manas dzimtenes svētie bērzi Stāv pulciņos zilgani bāli Un klusi plaukstošām rokām Svētī dīgstošo zāli...</p> <p>(Fricis Bārda)</p> <p>A</p>	<p>Rīga, mana Rīga, tevi mīlu es, zelta bezdelīga, laimes šūpoles.</p> <p>(Aleksandrs Čaks)</p> <p>D</p>
--	--	---

VĀRDI

Smeķēt – garšot

Plaukstošs – tāds, kas plaukst (piem., kokiem lapas pavasarī)

Dīgstošs – tāds, kas dīgst (piem., zāle agrā pavasarī)

PAPILDINFORMĀCIJA

Par cīņām 2019. gada rudenī līdz 11. novembrim

<https://emuzejs.lnm.lv/resursi/galerijas-un-virtualas-izstades/galerijas/virtuala-ekskursija-bermontiade> (latviešu un angļu valodā)

Pirms 1918. gada 18. novembra

Video sižets "1918. gads. Brīdis pirms Latvijas valsts"

<https://www.youtube.com/watch?v=50iiKdpD4EM>

(ar titriem angļu valodā)

VIDEO 150 sek: Kas jāzina par Latvijas valsts proklamēšanu 1918. gada 18. novembrī?

<https://www.youtube.com/watch?v=MaSvvcMNI54>

Par Lāčplēša Kara ordeni (dokumentālā filma)

<https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/lv/201877/pieskirts-par-varonibu-pirmais-valsts-apbalvojums-ltv-dokumentala-filma>

Kara ordeņa kavalieri

<http://www.karamuzejs.lv/Aktualitates/aktualitatesSaraksts/LKO-kavalieri.aspx>

GRAMATIKA

1. uzdevums

- Gramatikas viela – lietvārdu darināšana ar izskaņām *-šana* un *-ība*.

IEGAUMĒ

Lietvārdus ar izskaņām *-šana* darina no darbības vārdiem.

Lasī-t → lasī-**šana**, zīmē-t → zīmē-**šana**, dejo-t → dejo-**šana**.

Lietvārdus ar izskaņu *-ība* darina no īpašības vārdiem un lietvārdiem.

Skaidrs → skaidr-**ība**, tīrs → tīr-**ība**, pelēks → pelēc-**ība**.

Varonis → varon-**ība**.

Veido lietvārdu un raksti to virs svītras!

PARAUGS

Ikvienam svarīga ir **skaidrība** (skaidrs).

1. Latviešu karavīrus par **varonību** (varonis) apbalvoja ar Lāčplēša Kara ordeni.
2. Filma "Dvēseļu putenis" stāsta par karavīriem **Brīvības** (Brīvs) cīņās.
3. Lāčplēša dienai veltītā ziedu **nolikšanas** (nolikt) ceremonija sāksies plkst. 11.00.
4. Mums vislabāk patīk istabas **dekorēšana** (dekorēt) ar Latvijas karoga krāsām.
5. Aptaujā ir noskaidrots, ka trešā daļa jauniešu būtu gatavi cīnīties par Latvijas **brīvību** (brīvs).
6. Manai ģimenei ļoti nozīmīga ir valsts svētku **svinēšana** (svinēt).
7. Latvijas Televīzijā var vērot ordeņu **pasniegšanas** (pasniegt) ceremoniju.
8. **Ticība** (Ticīgs) savai valstij ir **ticēšana** (ticēt) tās nākotnei.

ATCERIES

Ar lielo sākuma burtu apzīmē simbolisko Neatkarības kara nosaukumu – Brīvības cīņas.

2. uzdevums

- Gramatikas viela – īpašības vārdu vispārākās pakāpes veidošana.

Var vērst uzmanību uz vārdu pareizrakstību. Īpašības vārdiem, kuri sākas ar **s**, vispārākajā pakāpē blakus rakstāmi divi līdzskaņi **s**. Piemēram, stiprs → **visstiprākais**.

Īpašības vārda vispārākā pakāpe

Vispārāko pakāpi veido no īpašības vārda pārākās pakāpes celma, tam pievienojot piedēkli **vis-** un noteikto galotni.

Skaista puķe → **skaistākā puķe** → **visskaistākā puķe**

Grūts uzdevums → grūtāks uzdevums → **visgrūtākais** uzdevums

Vispārāko pakāpi var veidot arī no īpašības vārda pārākās pakāpes, pievienojot vietniekvārdu *pats / pati*.

Pats gudr-āk-ais skolēns = **visgudrākais skolēns**.

Veido īpašības vārda vispārāko pakāpi un raksti virs svītras!

PARAUGS

18. novembrī ir **visskaistākā** (skaists) uguņošana.

1. Novembris ir **vispatriotiskākais** (patriotisks) mēnesis gadā.
2. Latvijas Republikas proklamēšanas diena ir **vissvarīgākā** (svarīgs) diena Latvijas vēsturē.
3. Neatkarības karā latviešu karavīri cīnījās par **visdārgāko** (dārgs) – Latviju.
4. Lāčplēša dienā **vispilgtākais** (spilgts) notikums ir Lāpu gājiens.
5. Lāčplēša dienas **visjaunākā** (jauns) tradīcija ir Latvijas karodziņa piesprašana pie apģērba.
6. Svētku koncertā mēs dziedam **visskaistākās** (skaists) dziesmas par Latviju.
7. No latviešiem dažādās pasaules malās Latvija dzimšanas dienā saņem **vissirsnīgākos** (sirsnīgs) apsveikumus.
8. Svētkos es apciemoju draugus un cepu **visgaršīgāko** (garšīgs) kūku.

3. uzdevums

- Gramatikas viela – nelokāmā divdabja formu veidošana ar **-ot** un **-oties** un lietošana.

Nelokāmie divdabji ar **-ot**, **-oties** parasti nosauc pavaddarbību, kas notiek reizē ar pamatdarbību. Pamatdarbību nosauc darbības vārds, kas teikumā ir izteicējs. Piemēram, *Liekot svečītes pie Rīgas pils mūra, es satiku draugus* → *es liku svečītes un es satiku draugus*.

IEGAUMĒ

Nelokāmo divdabi ar **-ot** un **-oties** veido no darbības vārda tagadnes celma.

Dejot → es dejoj-u → dejoj-ot
Iet → es ej-u → ej-ot
Cīnīties → es cīn-os → cīn-oties

Veido atbilstošu divdabi un raksti virs svītras!

PARAUGS

Nākot (Nākt) uz svētku koncertu, es satiku bērnības draugu.

1. **Tuvojoties** (tuvoties) Brīvības piemineklim, es domāju par to, ko man nozīmē Latvija.
2. Latviešu karavīri, **cīnoties** (cīnīties) par brīvību, nezaudēja drosmi.
3. Mēs atzīmējam valsts svētkus, **ejot** (iet) Lāpu gājienā.
4. Lāčplēša dienā, **dedzinot** (dedzināt) svečītes logā, mēs pieminam karavīrus.
5. Neatkarības karā karavīri drošsirdīgi cīnījās, **aizstāvēt** (aizstāvēt) dzimteni no iebrucējiem.
6. Es jūtos lepns, **piedaloties** (piedalīties) Latvijas valsts dzimšanas dienas pasākumos.
7. Svētkos mēs jūtamies vienoti, **dziedot** (dziedāt) patriotiskas dziesmas.
8. **Dodoties** (Doties) nolikt ziedus Brāļu kapos, satikām daudzus skolasbiedrus.

ATCERIES

Divdabis un vismaz viens tā paskaidrojošais vārds veido divdabja teicienu. Divdabja teicienu teikumā vienmēr atdala ar komatu.

Piemēram:

Koncertā, **dejojot latviešu tautas dejas**, es jutos priecīga un lepna.

RAKSTĪŠANA

1. uzdevums

Izlasi informāciju no Latvijas Kara muzeja mājaslapas!

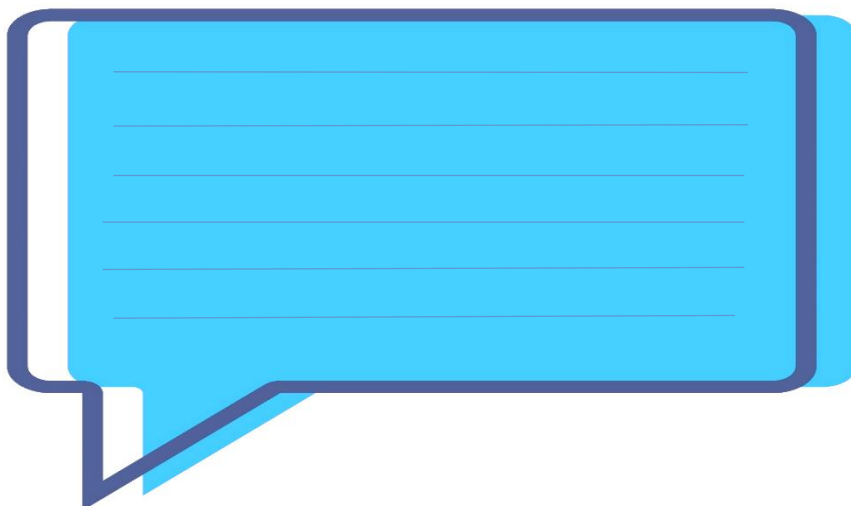
Latvijas Kara muzejā pagājušajā nedēļā no 3000 metru garās sarkanbaltsarkanās lentes tika sagriezti un salocīti apmēram 30 tūkstoši mazo lentīšu, ko piestiprināt pie apģērba.

Tās Lāčplēša dienā un Latvijas Proklamēšanas gadadienā 18. novembrī pilsētas ielās dalīs Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji.

Karoga lentītes var iegūt arī Latvijas Kara muzeja apmeklētāji.

Uzraksti draugam vai draudzenei īsziņu! Īsziņā:

- 1) īsi pastāsti par izlasīto;
- 2) uzaicini aiziet pēc lentītēm;
- 3) iesaki satikšanās laiku un vietu!

Kas ir svarīgi un kad 1. uzdevums ir labi izpildīts?

- Izpildīti uzdevuma noteikumi saskaņā ar doto plānu.
- Izmantota dotā informācija, taču patstāvīgi veidots loģisks apraksts un skaidri formulēta doma.
- Uzrakstītais atbilst teksta veidam (īsziņai, ielūgumam, e-pasta vēstulei u.c.).

2. uzdevums

Izlasi divus novēlējumus Latvijai dzimšanas dienā!

ALEKSIS

Es jūtos lepns par Latviju, kad Latvijas sportisti uzvar Olimpiskajās spēlēs un saņem zelta medaļas. Tāpēc Latvijai novēlu arī turpmāk uzvaras un sasniegumus sporta spēlēs!

ELIZABETE

18. novembris ir mani mīļākie svētki, jo tad cilvēki ir priecīgi, un lepmi par savu valsti. Pilsētās notiek svētku koncerti, ugunošana. Katrā ģimenē klāj svētku galdu. Latvijai novēlu vienmēr smaidīgus un patriotiskus cilvēkus!

- 1) Salīdzini Alekša un un Elizabetes teikto un abu novēlējumus!
- 2) Ko tu novēlētu Latvijai neatkarības dienā!
- 3) Kāda būtu labākā dāvana Latvijai dzimšanas dienā? Kāpēc?

Rakstu darba apjoms – minimums **40 vārdu**.

Kas ir svarīgi un kad 2. uzdevums ir labi izpildīts?

- Izpildīti uzdevuma noteikumi saskaņā ar doto plānu.
- Izmantota dotā informācija, taču patstāvīgi veidots loģisks apraksts.
- Pausts savs viedoklis.
- Vārdu krājums ļauj precīzi un skaidri formulēt domu.
- Doma izklāstīta saliktos paplašinātos teikumos.
- Rakstītā teksta apjoms atbilst prasītajam.

KLAUSĪŠANĀS**B1****1. uzdevums**

Klausies un ieraksti, vai atbilde ir pareiza (JĀ) vai nepareiza (NĒ)!

Tekstu vari klausīties vairākas reizes.

	JĀ	NĒ
<i>Paraugs.</i> Politiķi pirms Latvijas Republikas proklamēšanas dienas vienojās, ka būs svinīga sēde.	X	
1. Politiķi nolēma, ka svinīgā sēde notiks pirmdien, 18. novembrī.	X	
2. Neatkarīgas Latvijas Republikas pasludināšana notika tagadējā Latvijas Nacionālajā teātrī.	X	
3. Sēde sākās ar stundas nokavēšanos.		X
4. Pēc Latvijas neatkarības pasludināšanas divas reizes dziedāja himnu "Dievs, svētī Latviju!".		X
5. Svinīgā sēde beidzās pulksten 17.45.	X	
6. Svinīgais brīdis ir attēlots vienā fotogrāfijā.	X	

1.2. uzdevums

Klausies vēlreiz un atbildi uz jautājumiem!

[Skolēnu atbildes var būt formulētas atšķirīgi. Tajās jābūt iekļautai informācijai, kura ir izcelta.]

1. Cikos vajadzēja sākties svinīgajai sēdei?
Svinīgajai sēdei vajadzēja sākties **plkst. 16.00.**
2. Ar cik ilgu nokavēšanos sākās sēde?
Sēde notika ar **pusstundas** nokavēšanos.
3. Cik reizes dziedāja himnu "Dievs, svētī Latviju!"?
Himnu "Dievs, svētī Latviju!" dziedāja **trīs reizes.**
4. Kurš fotogrāfs fotografēja svinīgo brīdi?
Svinīgo brīdi fotografēja fotogrāfs **Vilis Rīdzenieks.**

1. uzdevuma klausīšanās teksts

[<https://www.youtube.com/watch?v=-WxdDRhH1C0>]

Tu zini, kā tika nodibināta Latvijas Republika? 1918. gada 16. un 17. novembrī, strādājot dienu un nakti, Latvijas partiju politiķi vienojās par neatkarīgas Latvijas Republikas svinīgu pasludināšanu pirmdienā, 18. novembrī, plkst. 16.00 mūsdienu Latvijas Nacionālajā teātrī. Sēde sākās ar pusstundas nokavēšanos. Tās laikā tika nolasīta vienošanās par Latvijas Tautas padomes izveidošanu un īsa deklarācija par Latvijas valsts pamatprincipiem. Pēc Latvijas neatkarības pasludināšanas trīs reizes tika nodziedāta himna "Dievs, svētī Latviju". 17.45 svinīgā sēde noslēdzās un brīdis tika iemūžināts vienā Viļa Rīdzenieka fotouzņēmumā. 1918. gada 18. novembris – pirmais solis Latvijas simtgadē.

2. uzdevums

Izlasi jautājumus un atbilžu variantus! Klausies sarunu un atzīmē atbilstošo atbildi! Vari klausīties sarunu vairākas reizes.

Paraugš

Par ko stāsta tētis?

- A** Par latviešu karavīriem. **B** Par sveču nolikšanu Strēlnieku laukumā. **C** Par lāpu gājienu.

1. Kam pateicas 18. novembrī?

- A** Latviešu tautai **B** Latvijas valsts dibinātājiem **C** Brīvības cīnītājiem

2. Kur Lāčplēša dienā sākas lāpu gājiens?

- A** Pie Brīvības pieminekļa **B** Latviešu strēlnieku laukumā **C** Rīgas Brāļu kapos

3. Kāpēc lāpu gājiens 18. novembrī sākas pie Kārļa Ulmaņa pieminekļa?

- A** Latvija K. Ulmaņa laikā uzplauka **B** K. Ulmanis bija spilgta personība **C** Cilvēkiem patīk K. Ulmanis

4. Kādas dziesmas dzied gājiena laikā?

- A** Priecīgas **B** Bēdīgas **C** Patriotiskas

5. Kādas emocijas tētis izjūt lāpu gājienā?

- A** Viņš ir laimīgs **B** Viņš ir uztraukts **C** Viņš ir vīlies

Iejūties arī tu lāpu gājiena noskaņās!

- Interneta saite: <https://www.youtube.com/watch?v=fDwwLOHulo>

Ja nevari atvērt, ieraksti YouTube vietnē: 18. novembra lāpu gājiens. Filmēts ar dronu.

2. uzdevuma klausīšanās teksts [Sarunājas mierīgā tempā.]

- Dēls* – Tēti, vai tu vari pastāstīt par lāpu gājienu, kurā piedalies katru gadu?
- Tētis* – Lāpu gājienā es eju divas reizes gadā – 11. un 18. novembrī. Ko tieši tu gribētu zināt?
- Dēls* – Kāpēc tu piedalies šajos gājienos?
- Tētis* – 18. novembrī mēs sakām paldies Latvijas valsts dibinātājiem. Viņu ticība latviešu tautas nākotnei deva iespēju latviešiem būt starp tām pasaules tautām, kurām ir sava valsts. Savukārt Lāčplēša dienā mēs pateicamies brīvības cīnītājiem, kuri 1919. gada novembrī nosargāja Latvijas brīvību un uzvarēja Bermonta karaspēku.
- Dēls* – Kur šie gājieni notiek?
- Tētis* – Gājieni notiek daudzās Latvijas pilsētās. Es parasti piedalos gājienos Rīgā. Lāčplēša dienā mēs pulcējamies Rīgas Brāļu kapos, aizdedzinām svecītes un ejam uz Brīvības pieminekli, kur notiek karavīru piemiņas svētki. Tālāk ejam uz Latviešu Strēlnieku laukumu, kur notiek piemiņas koncerts. 18. novembrī ejam no Kārļa Ulmaņa pieminekļa līdz Brīvības piemineklim.
- Dēls* – Kāpēc lāpu gājiens 18. novembrī sākas tieši pie Kārļa Ulmaņa pieminekļa?
- Tētis* – Prezidenta Kārļa Ulmaņa personība Latvijas vēsturē ir nozīmīga, kaut arī viņa darbību vērtē pretrunīgi. Taču tieši viņa valdīšanas laikā Latvija uzplauka gan saimnieciski, gan kulturāli, gan patriotiski.
- Dēls* – Vai jūs gājienā visu ceļu klusējat?
- Tētis* – Ne visu laiku. Protams, mēs ejam arī klusējot, jo lāpu gājiens ir nopietns pasākums. Bet mēs arī dziedam patriotiskas latviešu dziesmas un visi kopā saucam: *Mēs esam Latvija!*
- Dēls* – Vai tu esi laimīgs, kad ej kopā ar citiem gājienā?
- Tētis* – Jā! Šie gājieni ir ļoti emocionāli, rodas kopības sajūta. Iztēlojies, kā tūkstošiem cilvēku vienlaicīgi ar karogiem un lāpām rokās iet pa pilsētu. Tas rada patriotisku savijojumu, un gandarījums paliek vēl ilgi pēc gājiena noslēguma. Tādos brīžos es īpaši lepojos, ka esmu latvietis!
- Dēls* – Tēti, es arī gribu iet kopā ar tevi!
- Tētis* – Labi, dēls! Nākamgad tev jau būs 6 gadi un varēsim droši iet kopā. Paņemsim līdzi arī svecītes, kuras nolikt Brāļu kapos un krastmalā.

Izmantotie materiāli no tīmekļa vietnēm

Leksika un lasīšana

<https://enciklopedija.lv/skirklis/126064-L%C4%81%C4%8Dpl%C4%93%C5%A1a-diena>
<https://enciklopedija.lv/skirklis/113378-Latvijas-Republikas-proklam%C4%93%C5%A1ana>
<https://www.president.lv/lv/lacplesa-ordenis>
<https://enciklopedija.lv/skirklis/100866-Latvijas-Republikas-Satversme>
<https://www.saeima.lv/lv/par-saeimu/satversme-valsts-pamatlikums>
<https://www.lv100.lv/par/latvijas-vestures-fakti/>
<https://www.lsm.lv/raksts/kultura/izklaide/brivibas-cinitaju-pieminai-lacplesa-dienas-attalinato-notikumumu-celvedis.a429635/>
<https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/vecaki-un-berni/sesi-bernam-izskaidrojumi-jautajumi-par-varonibu-senatne-un-musdienas.a381164/>
<https://lr2.lsm.lv/lv/raksts/latvijas-simtgrades-stastu-raksti/lacplesa-ordenis.a95114/>
<https://www.pmms.lv/lv/galerija?galid=155>
<https://mazagilde.lv/2021/09/bernu-makslas-studijas-izstade-cela-uz-dziesmu-svetkiem-30/>
<https://www.lvg.lv/gallery/zimejumu-konkurss-mana-latvija/127/#ad-image-1>
<https://r22vsk.lv/v1/index.php?val=lv&l1=6&l2=5&l3=9>
<https://lvportals.lv/skaidrojumi/321822-pirmais-ordenis-2020>
<https://www.delfi.lv/news/vaidelote/lekcija-7/rakstnieki-makslinieki-muziki.d?id=49342697>
<https://www.sargs.lv/lv/latvija/2019-11-18/foto-militara-parade-par-godu-latvijas-101-gadadienai-un-latvijas-armijas>
<https://www.tvnet.lv/6828175/teksta-tiesraides-arhivs-ar-himnu-un-krasnu-salutu-nosledzas-latvijas-101-dzimsanas-diena>
<https://www.ventspils.lv/lat/pilseta/221529-uzstadis-svetku-rotajumus-par-godu-lacplesa-dienai-un-latvijas-valsts-neatkaribas-proklamesanas-gadadienai>
<https://www.draugiem.lv/events/18718235/11.-novembra-lapu-gajiens>
<https://nra.lv/latvija/295984-gaidot-lacplesa-dienu-am-aicina-ikvienu-iedzivotaju-nesat-pie-apperba-sarkanbaltsarkano-lentiti.htm>
<https://www.biblioteka.lu.lv/par-mums/zinas/zina/t/38184/>

Gramatika un rakstīšana

<https://www.delfi.lv/news/national/politics/kara-muzeja-interesejas-par-pareizu-sarkanbaltsarkano-lentisu-piestiprinasanu.d?id=41672137>
https://www.flaticon.com/free-icon/boy_163801?term=boy&page=1&position=7&page=1&position=7&related_id=163801&origin=tag
<https://www.pinterest.com/pin/790944753282007688/>